

STOIČKI MANAGER

PITANJE: *Mlada sam žena koja se tek počela probijati kroz poduzetničke i managerske vode. Život mi je prepun izazova, ali i kompleksnih i konfliktnih situacija koje su vrlo iscrpljujuće. Vrlo je teško pronaći putokaz u okolnostima koje se stalno mijenjaju. Postoje li neka načela kojih bih se trebala pridržavati kako bih se lakše nosila sa svakodnevnim izazovima?*

T.Š., Zagreb

ODGOVOR: Današnje vrijeme bismo mogli nazvati kaotičnim. Red i obrazac u kaos sigurno postoje, no nisu odmah vidljivi. Sliku na kojoj su svi elementi posloženi na određeni način i s određenim pravilima možemo sagledati tek s vremenskim odmakom. Vanjske okolnosti ne možemo mijenjati ili ih možemo mijenjati do neke mjere. Stoga je potrebno sagledati možemo li i kako raditi na sebi. Drugim riječima, trebali bismo upoznati sebe, svoje

težnje, sposobnosti i mane. Tada sebe možemo sagledati kao projekt u nastajanju te uložiti napor da ostvarimo svoje potencijale. To nije jednokratna aktivnost, već proces kojim se trebamo baviti cijeloga života.

U istraživanju i razvijanju samih sebe mogu nam biti od koristi smjernice antičke filozofske škole stoicizma. Mnogi *manageri* već rade na sebi kako bi postali – stoički *manageri*. Prije svega, treba sagledati svoje emocije. Emocije su naše reakcije na neke okolnosti. Pritom trebamo sagledati zašto su one nastale. Ljudi nerijetko krivnju prebacuju na druge ljude ili okolnosti. No, trebamo se zapitati jesmo li zaista dali sve od sebe da riješimo neki problem. Je li naš stres zapravo prikrivena lijenost ili osjećaj nelagode, straha ili nedovoljne sposobnosti. Što nas točno sprječava da budemo potpuno prisutni u sadašnjem trenutku te da učinimo ono što bismo trebali i što smatramo ispravnim. Koji su to otpori, strahovi, boli? Trebamo ih istražiti, odnosno dati im pozornost. Na taj način se možemo upoznati, ali i transformirati.

Kada smo shvatili što se zaista nalazi u pozadini naših emocija, trebali bismo sagledati čemu doista težimo. Naše težnje određene su našim vrijednosnim sustavom. No, ponekad je teško definirati vlastiti vrijednosni sustav. Umjesto toga, možemo krenuti metodom eliminacije.

Tako možemo razmisliti kojim se ljudima divimo, koje su njihove osobine koje bismo i mi htjeli razvijati, čemu nas oni mogu podučiti. Na taj način razvijamo vlastita načela. No, razne okolnosti će nas nerijetko skretati s takvog pravca. Tada trebamo zakazati sastanak sa samima sobom te ponovno odrediti što želimo i što je za nas ispravno.

Korisno je upitati se što nas to priječi da budemo ljubazni, pravedni, iskreni i dobronamjerni. Jesmo li u nekoj situaciji primijenili neki oblik diskriminacije, jesmo li zaključili naprečac bez da smo se pozabavili nekim problemom ili dublje upoznali osobu, jesmo li bili pristrani, neobjektivni i uskogrudni. Budimo iskreni prema sebi kako bismo mogli biti iskreni prema drugima. To znači biti u mogućnosti sebi i drugima jasno izraziti svoje ciljeve, ograničenja, okolnosti i mogućnosti. U svrhu razvijanja vlastitih načela pomaže i čitanje knjiga. To mogu biti priče, knjige o osobnom razvoju, ali i stručna literatura. One nam pomažu da proširimo

**poslovni
savjetnik**

.com
CENTRALNI POSLOVNI PORTAL

www.poslovni-savjetnik.com

Lajkaj Poslovni savjetnik na Facebooku i:

- saznajte najnovije informacije iz svijeta biznisa
- komentirajte
- družite se s drugim poslovnjacima
- osvajajte vrijedne nagrade
- čitajte poslovne savjete naj hrvatskih stručnjaka

rimo horizonte, steknemo uvid u različite okolnosti, razmotrimo kako bismo se postavili u određenim situacijama te sagledamo kakve su implikacije imale određene odluke. Čitanjem jačamo i razvijamo mudrost, ali i dobivamo poticaje za daljnje kreativno djelovanje.

Stoičko načelo je i razvijati sposobnost utvrđivanja što je izvan područja naše kontrole. Da bismo to mogli, trebamo se razvijati prema prethodno navedenim aspektima. Drugim riječima, kada smo shvatili suštinu svojih emocija, definirali stav prema određenim okolnostima, utvrdili vlastite ciljeve te prikupili relevantne informacije, možemo utvrditi na koje aspekte možemo djelovati i na koji način, a na koje nemamo utjecaja. No, nedjelovanje ne podrazumijeva pasivnost, već aktivnu prisutnost kako bismo bili u mogućnosti uočiti kada se okolnosti promijene te se pojave mogućnosti određenog djelovanja.

Treba konstatirati da je temelj stoičkoga učenja jačanje unutarnje snage. Kako je već navedeno, to je proces koji traje cijeli život. Čovjek je projekt koji se neprestano razvija, transformira, raste i može transcendentirati sam sebe. Stoički *manager* će stoga učiniti sve što je u njegovoj ili njenoj moći da uspije, ali nikada neće kompromitirati vlastita načela. Uspjeh za takvu osobu mjeri se stupnjem vlastite dosljednosti i razvoja prema vlastitim načelima. Osoba koja vježba načela stoicizma kvalitetu svoga života mjeri stupnjem svoga ispunjenja. Kriterije osjećaja ispunjenja definira svaka osoba za sebe. No, u konačnici, svi ljudi teže istim vrijednostima, ljubavi, pravdi, miru i slobodi, a iskušavanjem takvih vrijednosti spoznaju sebe i razvijaju nove kreativne ciljeve. Biti ispunjen pokazatelj je zadovoljstva samim sobom. A samo zadovoljan čovjek koji se drži svojih uvjerenja može reći da uistinu – živi.

ODGOVARA: Nataša Rupčić